

ar Falz

Savet e 1933 gant YANN SOHIER

Kelaouenn Skolaerien ha Kelennnerien "Ar Falz", embannet bep daou viz

14^{vet} bloavez -- MIZ GENVER - MIZ C'HOUËVRER 1952 -- Niverenn 3

An Niverenn-man : 100 Iur (gwarzet evit Kef Oberenn al Leoriou-Skol brezonek)

Komanant-bloaz : 500 Iur, o talvezout evit 6 Niverenn

AR FALZ B.P. 19, BREST - C.C.P. 430-20. ROAZON

EN NIVERENN-MAN :

EUN DORNADIG
LENNADURIOU
BREZONEK
EVIT AR SKOLIOU

MOULADURIOU
SKOL AR BREZONEG
BREST
1952

EURED AL LAOUENANIG

BERRADURIOU :

u. b. : unan bennak.

h. a. : hag all... hag all... (= etc...).

gg. : galleg.

K. : Kerne (Bro-Gerne).

L. : Leon (Bro-Leon).

T. : Treger (Bro-Dreger).

G. : Gwened (Bro-Wened).

Eur pez bandennad laboused
Eun deiz zo en em vodet
'Vit eured al laouenan,
An ozac'h bihan, bihan.

An drask a anzav da genta
Ez aio en eur gana
Da eured al laouenan,
An ozac'h bihan, bihan.

— Me yay iveau, 'me ar voualc'h,
Pemp gwenneg e-barz va yalc'h.
— Me yay iveau, 'me ar goukoug,
Seiz taboulin ouz va choug.
— Ha me iveau, 'me an durzunell
Hag a zañso 'n eur skudell,
Da eured al laouenan,
An ozac'h bihan, bihan.

— Me yay iveau, eme ar big,
Hag a gaso ganin kig.
— Me yay iveau, 'me ar sparfell,
Farz dindan va diouaskell.
— Ha me iveau, 'me ar gegim,
Hag a gaso ganin gwin,
Da eured al laouenan,
An ozac'h bihan, bihan.

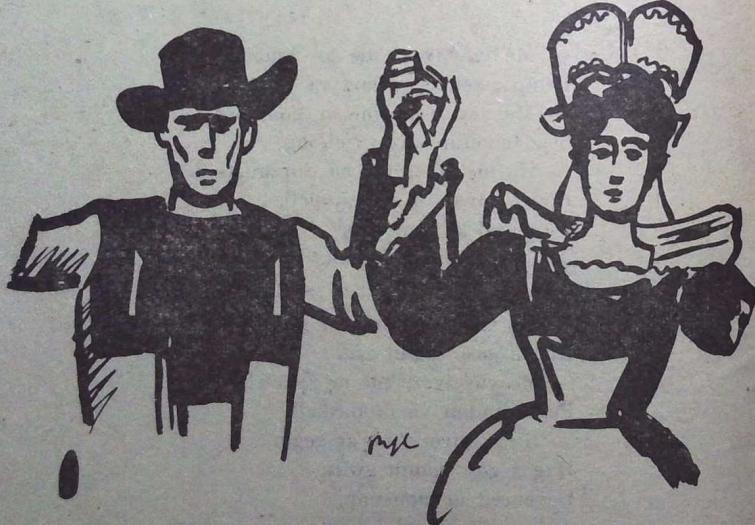
20.10.1921-ey Rennes

— Me yay iveau, 'me ar c'hefeleg.
Eur c'horn-butun barz va beg.
— Me yay iveau, 'me ar glujar,
A gano soniou dispar,
Ha, raok 'n em zispartia
Ni youc'ho holl gant joa :
— Ra vo eürus 'l laouenan,
An ozac'h bihan, bihan.

Diwar* eur ganaouenn-bobl dastumet gant
H. GUILLERM, embannet war *Ar Falz*.

CERIOU HA TROIQU-LAVAR

An ozac'h (K. T. : **an oac'h**) : mestr an ti. — a **anzav** — **anzavout** : rei da anaout, diskleria. — **'Me ar voualc'h** : eme ar v. (e layar ar v.). — **Ra vo eürus** : salv ma vo eürus. — « **Ra** », dirak eur verb, a dalv evit heti eun dra bennak.

2

AR SKOURJEZ

Bez e oa gwechall-goz eur paotr e ano Dorig. Mont a reas eun devez da besketa.

Paka reas Dorig eur pesk, eur seurt n'oa gwelet morse. Falvezout a reas gantañ e gas d'ar Roue.

E dor ar palez oa eur zoudard.

— Da belec'h ez ez, a lavaras d'ezan.

Ha Dorig a ziskouezas e besk :

— Mont a ran da gas hemañ d'ar Roue.

— Mat. Mar karez lavaret rei din an hanter diouz ar pez a vez o roet dit, e lezin ac'hantout da vont. A hend-all ne rin ket.

— Eo, hag e pezo.

E-kichen an deleziou oa eur zoudard all.

— Né di ket larkoc'h emezañ, ma ne lavarez ket rei din ar bevar eus ar pez a vezi pêet.

— Mat. Eo. Beza e po.

Tost da gambr ar Roue, oa eun all c'hoaz hag a c'houlenas, ive, e lod eus ar pez a vije roet dezañ evit e besk.

— Mat, mat. Rei rin dit, eme Zorig.

Dorig a deuas, pelloc'h, a-benn da vont betek ar Roue.

Ar Roue voe laouen-bras hag a ginnigas dezañ kant lur evit e besk.

— Nann, Aotrou Roue, emezañ.

— Nann ! Mes petra fell dit 'ta ?

— Me ve gwelloc'h ganen kaout kant taol skourjez.

Ar Roue a gredas oa Dorig eun den zot. Mes Dorig a zale'has mat. Hag ar Roue a asantas rei dezañ ar pez a c'houlenne.

Neuze, Dorig a réas gervel an tri zoudard dirak ar Roue.

— Hemañ, a lavaras, en deus goulennet an hanter diouz ar pez am bije bet evit va fesk. Roit dezañ ar pez zo dleet.

Ar zoudard a bakas hanter-kant taol skourjez. Krial ha lammet a rê gwasoc'h eget n'ouzon petra. Met e lod en devoe, evel just. Hag endro dezañ an holl a rê goap hag a c'hoarze.

Evit an eil hag an trede soudard, e voe ar memes tra.
Pep hini voe roet e lod dezañ.

Ar Roue a lavaras goude da Zorig :
— Bremañ e chom daouzek taol evidout.
— Ya 'vat. Mes me gavo martexe unan bennak d'o c'hemer em lec'h.
— A ! mat. Kerz da welet,
Ha Dorig e kér da di eur marc'hadour skourjezou.
— Pegement ar pez eus da skourjezou ?
— Dek lur.
— Mar kerez mont da di ar Roue e po ar skourjez evit netra.
— Ar skourjez, e ti ar Roue, evit netra !
— Ya, evit netra. Din-me eo bet kinniget. N'em boa ket ezomm. Deus d'e gerc'hat hag e vezò roet dit.
— O ! mont a ran, avat.

Kerkent ez ejont kevret da di ar Roue.
Pa zigouezjont, Dorig a lavaras :
— Hemañ, aotrou Roue, a gemero, a volontez vat, ar skourjez a zo kinniget din-me.
— Ya ! Gwir ? eme ar Roue, en eur vousc'hoarzin.
— Ya, a volontez vat ! eme ar marc'hadour.
— Mat, eme ar Roue. Roit ar skourjez dezañ.
Hag ar marc'hadour a daspas daouzek gwech ar skourjez e-lec'h Dorig.
Ar Roue a gavas an dra fentus.
Dont a reas da veza mignon da Zorig. Rei a reas dezañ ugent lur bemdez. Dorig a vevas evel eur mondian. Meur a wech e pedas da leina e vamm hag e vreudeur. Ha friko veze, bep tro, betek nao gwenneg-hanter. (1)
Beza paotr fin a dalv arc'hant.

Kristof JEZEGOU.
(E korn an oaled, vi)

CERIOU HA TROIQU-LAVAR

Skourjez : foued. — **Deleziou** : diriou. — **Pelloc'h** : abenn ar fin. — **Kevret** : asames. — **Fentus** : c'hoarzus. — **Mondian** : bourc'hiz a renk uhel.

(1) Ar c'hiz eo, e kostez Kastell-Paol, da lavaret oa bet friko bras.

3

GLAO-GOANV

Atao e sko
Ar glao ouz ar werenn,
Taka taka tak
A-hed an deiz.
Perak e skoez ?

'Vit ma gervel er-mêz
Da c'hoari da c'hoari,
E stokata prestik
Da vizied arc'hant,
Tiki tiki tik.

Da zevel stankigou
Da vora ei poullou
Bogi-paper, dindan
An avel drant ?...
Drouk ma 'z out, ne din ket.

Ma siferniet ac'h eus dec'h,
Ha bremañ ret eo din
Chom amañ gant ma c'haz
E ludu an oaled
Da domma ma faz.

Taka taka tak
Hag antren a fell dit ?
Met ne zigorin ket
Ha pa c'houennfes dont
Eun devez penn-da-benn.

Ha bremañ kilpennek,
E c'houezez kounnaret,
O skei eus ar gwasa,
Straka straka strak,
Hep poz... Ma !... N'eus forz.

Ma karez, ma karez,
Kloz mat eo an ti
Ha stanket start an nor.
Ha dousat e vo din
Ma gwele pluñv fenoz.

Maodez GLANNDOUR
(*Troellenou glas*, e *Gwalarn*, 1937)

CERIOU HA TROIQU-LAVAR

Stankigou : stankou bihan, lennouigou. — **Da vora — mora** : lakât da vont war ar mor, war an dour. — **Bigi** : meur a vag. — **Kilpennek** : pennek (L. : pennok), pennkalet. — **Hep poz** : hep ehan. — **Dousat e vo din** : pegen dous e vo din !

YANN AL LAER

*Yann Diegi a zo ét da di e contr, miliner Milin-ar-Ster,
da zeszki war eur vicher souezus : micher al laer !...*

Yann eta a yeas da jom e ti e donton. Kenta welas a voe eur c'higer bet o kerc'hat eul leuebihan en eun tiegez war ar mèz. Al leue oa liammet e dreid hag ar c'higer a zouge anezañ war e Benn. Yann a zelle ouz botou ar c'higer. Koz, uzet, toulle oant.

— Sell, tonton, a lavaras, me c'hellfe laerez al leue-ze.

— E c'hellfes, niz ?

— Ya, c'houri welo. Roit din ar botou koad nevez a zo aze, ma 'z in dezañ.

Ar c'higer en doa da dremen dre greiz eur parkad balan. Yann a ya en e raok hag a laka war ar wenodenn, en eur penn eus ar park, eur votez nevez hag, er penn all, eur votez all.

Ar c'higer a zigouezas. Sellet a reas ouz ar votez.

— Eur votez nevez ? a lavaras. Va botou din-me zo fall awalc'h, avat, fidandoumen ! Mes petra rin gant eur votez hepken ?

Digouezet er penn-all d'ar park e kavas eur votez all. Ha heñ sellet outi.

— Daoñ ! emezañ, houmañ eo parez eben a zo du-ze !

Ha tanfoeltri e leue er grizenn ha mont d'ar c'haloup da gerc'hat ar votez en doa gwelet da genta.

Yann oa war c'had a gement-se. Samma reas al leue hag her c'hasas da di e donton.

Digouezet en-dro, ar c'higer voe mantret-holl : ne gave leue ebet mui. Klask a reas e-touez ar balan ; ober a reas meur a dro d'ar park hag evel m'oa ret, leue ebet ne gavas Hag heñ, lostok, d'ar gér...

— Ganen-me, emezañ, ez eus digouezet eun dra iskis avat ! E oan o tont d'ar gér, va leue liammet e bevar droad ganen war ma fenn. N'em eus grêt nemet lakât anezañ er

grizenn ha mont d'ar penn all d'ar park. Pa 'z on deuet endro, ne oa leue ebet mui. Kaer 'm eus bet klask, n'ems eus kavet netra.

— Alo, eme ar vestrez, petra vo grêt amañ bremañ ? Kemend-all a dud zo o klask kig ! Amañ e ranker kaout kig, n'eus ket da lavaret nann.

— Mat, eme ar c'higer, en tiegez on bet ez eus eul leue all. Me zo o vont da gerc'hat anezañ.

... Ha setu ar c'higer bet o kerc'hat al leue hag o tremen e-biou d'ar vilin, en eur vont d'ar gér.

— Tonton, eme Yann, me laerfe al leue-ze c'hoaz.

— 'M eus aon n'eo ket da zeszki out deuet amañ, eme an tonton. Alo ! Gwelomp 'ta penaos ec'h en em gemeri.

Setu Yann buan d'ar valaneg, ha d'en em guzat e-touez ar balan. Pa edo ar c'higer o tremen ec'h en em lakeas da vlejal evel eul leuebihan : « bêê ! bêê ! bêê ! »

Hag ar c'higer teuler adarre al leue diwar e gein.

— A ! loenig paour, a lavaras, aze emaout !

Ha da redek dre ar balan da glask al leue kenta. Ker buan ha tra, Yann a deu adarre war ar wenodenn, a zamm al leue ha gantañ d'ar gér.

P'en doa galoupet awalc'h dre ar valaneg hep kaout netra, ar c'higer a deuas da glask al leue all... Mennout a reas mont sot : leue ebet, kaer en doa sellet !

Ha heñ da bec'hi,

— Nonden-tri-mil ! An diaoul, sur awalc'h a zo er valaneg-mañ !

Ha d'ar gér en eur jarneal...

Kristof JEZEÑOU.
(E korn an oaled, Kemper, 1923)

CERIOU HA TROIQU-LAVAR

Ar grizenn — krizenn : lodenn striz, er park, a-hed ar c'hleuz, ha ne vez ket aret. — **Lostok** (L.) — **Lostek** : mezek, evel eur c'hi gantañ e lost être e zivesker. — **Iskis** : souezus, ral. — **Teuler** : teuler, taola. — **Mennout** : soñjal ; beza war ar poent da... — **En eur jarneal** : en eur grozmolat être e zent.

AR GOURIZ PLOUZ

Gwechall-gwechall, an neb n'en doa ket daoulagad a oa dall. D'an amzer-ze, Yann-ar-Bombarde 'a rede ar vro, brudet dre ma veze dalc'hmat o vont-dont eus an eil maner d'egile, ha, dreist-holl, eus an eil davarn d'eben, gwech war e dreid e-unan, gwech war gein eskernek eun teuz a varc'h : eur marc'h-laouig ken treut ma c'houlenne an dud digant Yann penaos ne veze ket troc'het dre an hanter gant livenn-gein al loen paour !...

Yann ar Bombarde ne rè nemet pismiga an ostizien. Eur wech, edo o tistaga eur rouladenn en eun davarn, ha kalz a dud a zeue eno d'e glevet o son ar sombard ; ha setu Yann deut mat d'an ostiz, dre ma sache dour d'e vilin. Mes jistr an ostiz o veza trenk, an dud a nebeutâs. An ostiz a yenâs ouz Yann hag e c'houlennas digant ar Bombarde arc'hant e voued hag e evaj, — pe e vije krouget.

— Ma ! eme Yann, mont a rin d'ar groug neuze, ma fell deoc'h, rak arc'hant n'am eus ket !... Mes koulskoude, eur gavadenn am eus grêt : penaos lakât ar jistr trenk da zousât.

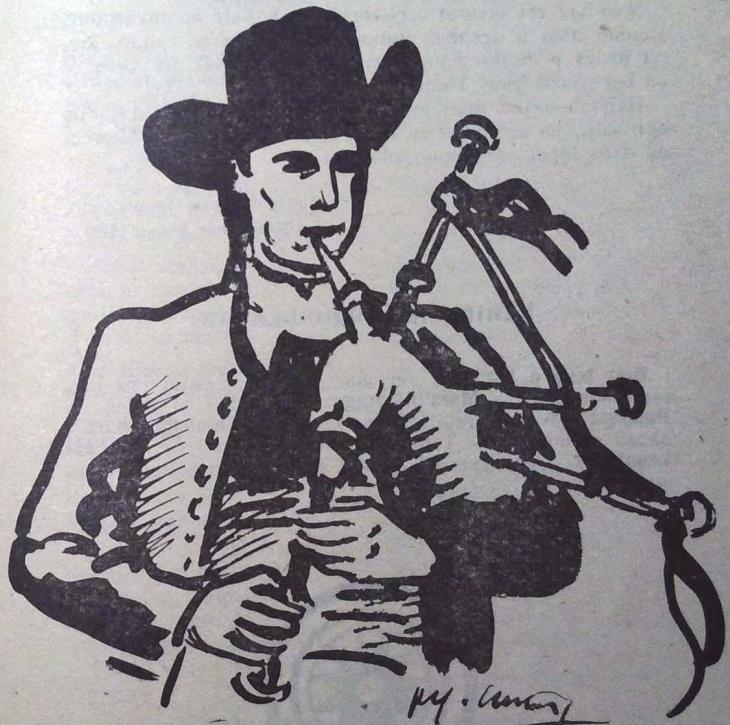
— Dres ! eme an tavarnour, — a zo mat evidon-me. Gwerz din da gavadenn. Pegement e fell dit kaout ?

— Pemp skoed war-nugent, pe netra.

— Emaomp e-barz !... Koulskoude ker eo !

— Ac'hanta ! eme Yann, setu amañ va c'havadenn : ret eo farda eur gordenn blouz, hir ha stank ; trei anezi sez gwech nao zro en-dro d'ar varriken, ha div eur goude, an evaj an trenka a zeu da veza dous-mel.

Hag int kerkent d'ar bern-plouz, da farda ar gordenn vurzodus, — an ostiz o sach'a plouz diouz ar bern, Yann o kordenna dre ma tenne, hag o pellât bep eun tammig. Ar Bombarde a zigouezas evelse betek an hent ; eno e kinnigas daou liard d'eur paotrig evit trei ar gorden en e

lec'h. Ar paotr a droas, hag an ostiz a denne plouz diouz ar bern.

Ha Yann, tapet pemp skoed war-nugent gantañ, a droc'has kuit en eur lavaret :

— N'eo ket eun touell touella eun toueller.

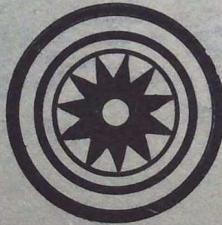
N'eo ket ret lavaret e chomas trenk jistr an tavarnour. Hemañ avat a drenkas muioc'h-mui e spered outañ, ken na droas e dammig empenn e lêz kaouledek pa welas e oa bet touzet gant Yann ar Bombarde.

Hag abaoe eo deut ar c'hiz dre ar vro da lavaret eus un ostiz, pa ne ya ket an traou gantañ en e stal : « Hemañ en deus tapet eur gouriz plouz. »

Eostig KERINEK (Yvon Crocq).
(*Marvaillhou Kerne*, 1910)

CERIOU HA TROIQU-LAVAR

Eun teuz a varc'h : eur marc'h treut, heñvel ouz eun teuz, eur spes. — **Marc'h-laouig** : marc'h fall ha dister. — **Pismiga** : eva ha drebi hep péa tamm. — **Emaomp e-barz** : akord emaomp. — **Touell** : gaou, trompadenn. — **Lêz-kaouledek** : lêz teo. — **Gouriz plouz** : gwiadenn blouz, sinturenn.

ALANIG AL LOUARN

Bec'h d'Alanig !
Tan d'ar peilher !
Bec'h d'Alanig !
Tan d'ar muntrer !

Kleo, chaseer !
Ar c'horn sklintin
Penn-da-benn kér
A zon lirzin...

An heol melen,
Drek ar mene,
A strink laouen
Trezek an ne.

Ar c'hlizenn drant
He deus skuilhet
Boulou arc'hant
War an havreg.

Prim war da skoa
Da fuzul vat !
A-raok bremañ
War-du ar c'hoad !

Fri-du, Lost-Gwenn,
Gwaskomp, paotred !

Alan beg lemm

A dec'h d'ar red !

'Vel eul lapous,
'Vel an diaouled,
Al loenig rouz
A red; a red !

'Dreuz ar girzier,
'Dreuz al lanniu,
Alanig laer
A glask troiou.

Ar jilpadenn
Stank ha raoulet
'Hed an draonienn
A gan bepred...

Bec'h d'Alanig !
Tan d'ar peilher !
Bec'h d'Alanig !
Tan d'ar muntrer !

Dao ! Dao ! Daou denn !
O ! reuz garo !
War an dachenn
E ruilh maro !

Ar chas, kerken,
Peurgouunnaret,
A daoliou dent
Deus hen brevet !

Renket diwar Prosper Proux.

GERIOU HA TROIQU-LAVAR

Peilher — peilha : dibluska, pe c'hoaz : laerez, touza — **peilher** : laer, touzer. — **Muntrer** : torfedour ; an hini en deus lazet u. b. — **Drek** : dreñv, a-dreñv. — **Drant** : laouen, dreo, seder. — **Havreg** : tachenn nevez-aret. — **Gwaskomp !** : lakomp tiz, greomp bec'h ! — **Cirzier** : meur a c'harz (garz : kae, L.). — **Ar jilpadenn** — **chilpadenn** : harz eur c'hi. — **Garo** : kriz, spontus. — **Peurgouunnaret** : savet kounnar-ruz (droug bras) enno.

C'HOARIOU AR VUGALE EN TI

(BILZIG, I)

Pa veze divalo an amzer, c'hoant n'o devoa ket ar vugale da vont da redek. Bilzig, aketus da zelc'her dever enno, a gane dezo, a c'hoarie ganto ; pecherou a rē da Gatellig evit he delc'her sioul ha seder. Tapout a rē troad kleiz ar baotrez hag e harlinke dezi seul he zroad :

— *Hemañ eo ar pradig e-lec'h m'en devoa peuret ar chadig !*

Etre e viz-meud hag e viz-yod e save biz-meud troad Katellig, ha deus an eil d'egile :

*Hemañ hen gwelas,
Hemañ hén redas,
Hemañ hen tapas,
Hemañ hen drebas !*

Ha, pa errue gant ar biz-bihan :

*Hemañ eo ar bizig bihan bihan bihan kamm
N'en devoa bet tamm digant e vamm,
Tamm digant e vamm !...*

Hag e harlinke dezi seul he zroad, ha Katellig a c'hoarze, a c'hoarze ken na reude, hag ar re all evelti.

— Gra deomp bremañ eur c'hoari all ! a lavare Madalen. Alies e teue bugale an amezeien da c'hoari ganto, ha pep hini a roe e ali.

— Bia bia bia la !
— Nann ! nann !... ar galafeterenn !
— Al logodennig ! a lavare unan all.
— Alo ! eme Bilzig : Bia bia bia la... Lakit amañ war an daol pep hini e viz-yod en e zav.
Grêt ganto eur c'helech' ledan, Bilzig a droe e viz e-kreiz, en eur lavaret :

*Bia bia bia la, — piou a yelo da gika ?
« C'est la brunig » — a Bempoullig,*

*He deus torret he askellig.
Rastell, dirastell,
Tenn da viz er-méz ar ganell,
Pe m'hen troc'ho gant va c'hontell...*

Gwaz d'an hini a veze tapet dezañ e viz ! Pinijenn dezañ ha petore pinijenn ?... Mont da boka dek gwech d'an drezen-bod pe d'ar billig, da « denna gwin eus an treust », da « fluta moc'h munut ». Pinijenn ar paotrezed ne veze ket ken kalet.

... Goude e teue tro c'hoari al logodennig. Boz war voz, uhel, uheloc'h c'hoaz, ar vugale a zave o daouarn.
— Pelec'h ét al logodennig eus an toull-mañ ?
— En toull all.
Hag evelse betek an hini diweza.
— Pelec'h ét al logodennig eus an toull-mañ ?
— E toull ar bern plouz.
— Pelec'h ét ar bern plouz ?
— Devet gant an tan.
— Pelec'h ét an tan ?
— Lazet gant an dour.
— Pelec'h ét an dour ?
— Evet gant an ejened.
— Pelec'h ét an ejened ?
— Da glask pep a vaz skao da ganna gwreg ar go !
gwreg ar go !

Ha pep hini da skei war daouarn an eil egile. Ha skri-gnadeg, c'hoarzadeg !...

Hag evelse e tremene an amzer pa veze divalo, e-keit ha ma veze Izabel o werza he boutegad kregen.

Diwar Fañch AL LAY.
(Bilzig, embannet e ti Ar Gôaziou, Kemper, 1925)

CERIOU HA TROIQU-LAVAR

Aketus : a lak evez er pez a ra. — **Ober pecherou** : ober allazig. — **E harlinke** — **harlinka** : ober hillig. — « **Bia-bia-bia-la** » — « **ar galafeterenn** » — « **al logodennig** » : c'hoarioù bugale. — **Petore** (T.) : peseurt. — **Boz** : diabarz an daouzorn lakêt kostez-ha-kostez. — Ar vugale a lak o daouarn damzerret an eil war egile. — **Go** (V.), pe : **gov** : marichal (K. L. T.) ; cf. **govel**. — **Boutegad kregen** — **bouteg** : paner vrás — **kregen** : anevedal-mor o tougen eur grogen, evel koukous, rigadell, ormel, brinig h. a.

WAR AR VICHER

Eur yaouankiz reuzeudik penn-da-benn eo bet hini Lociz ar Floc'h. Ne c'ellas ket echui e studiou, ha goude ma oa desket mat koulskoude, e rankas esea meur a vicher.

E Miz here 1895, va c'hoar gosa a zimeze gant eun toer... Neuze me a yeas gantañ bemdez da doi tiez nevez, pe da gempenn toennou koz. Evel ma vez lavaret, n'eus micher fall ebet pa vag he den. Koulskoude ne jomis nemet c'houec'h Miz da zarbar an doerien : dre ma ne oa ket nemeur a labour er goañv war an to, e klaskis eur vicher all hag a roje din labour hañv-goañv.

Eur botauer-koad a oa d'ar mare-ze eur c'hard-eur bale eus bourc'h Bodiliz... Eur zulvez me a yeas betek ennañ, hag a lavaras dezañ em oa c'hoant deski ar vicher.

Digemeret mat oan bet gant ar botauer hag ar votaouerez e wreg. Lavaret a rē ar micherour din e oa barrek da lakat ac'hanoñ da c'honit d'an nebeuta dek real bemdez, a-benn ma vijen bêt c'houec'h Miz etre e zaouarn. Dont a reas du-mañ da gonta d'am zud e oa ar vicher a votaouer unan eus ar re wella. Setu ma vœf touellet va c'hoar gosa da rei tregon skoed d'ar mestr-micherour evit deski din da gleuza boteier.

Antronoz vintin, d'al lun, ez erruis e ti va botauer-koad. Eur youtailhad gwin a oa war an daol, gant ar bara hag ar c'hiz-sall. Gwelet a rēn ne rene ket an dienez en ti. Lavaret vœf din azeza ouz taol, ha karga va c'hof gant ar pez a oa.

— D'al lun, eme ar botauer, emañ ar c'hiz, e kement stal botauer a zo, da droc'ha koad evit ar zizun. Amañ ne vez ket pell an abadenn, o veza n'eus nemet eur micherour. Amzer a zo eta da zrebi eun tamm araok staga d'al labour.

D'ar meurz vintin oamp staget a-zevri da zacha war an arpon, ha goude lein me a grogas evit ar wech kenta e binvioù ar botauer-koad. Va mestr a ziskouezas din penaos

kregi en talar bras evit toulla ar zeul. Ober a ris evelse pemp pe c'houec'h re votou, ha ne rēn bewech nemet ar memes labour, evel eur bugel o teski an teir lizerenn genta.

En eil devez e voen laket da c'hoari gant eur benveg all, ar veih vihan. Pa veze kleuzet ar zeul, ar benveg nevez-mañ a doulle ar c'hood a-benn ; eun toullig bihan a rē betek beg ar votez. Eno e ranken diwall da vont re en dailh, gant aon da doulla ar beg ; fall e veze an traou pa veze gwelet penn ar veih vihan er-mèz eus ar c'hood : ret oa neuze teurel ar votez d'ar skolped.

Koulskoude, gant taola eun tamm evez d'ar vicher, e oan deuet en eizteiz a-benn da c'hoari brao gant va daou venveg. Pevar miz bennak e voen evelkent o tréi hag o tistrei ar binvioù er c'hood-fao a-benn ma ouezis ober eun toull a-zoare, ès d'an troad.

Mont a rē an traou endro gant an daou votaouer : kanaouenn a veze e-doug an deiz : *Son Metig, ar Pilhaouer, ar Filouter fin*, ha kalz re all, a gane ar mestr-botaouer hag e zeskard hag en doa eur vouez skiltr meurbet.

Lociz Ar FLOC'H.

(Va zamm buhez, war An Oaled, 1937)

CERIOU HA TROIQU-LAVAR

Reuzeudik : gwalleürus, maleürus. — **Da zarbar — darbar, darbari** : labourat da skoazella eur micherour. — **War an to** (toi) : war vicher an **doerien**. — **Barrek** : gouest. — **Touellet... da rei** : laket, dre gomzou kaer, da rei... — **A-zevri** (pe : a-zevri-kaer) : da vat. — **Talar bras** : benveg a dalvez da doulla. — **Ar veih vihan — meilh** : benveg a dalvez d'ar botauer evit digreuz ar votez. — **Diwall da vont re en dailh** : diwall da vont re zon er c'hood. — **Skolped**, pe **skolp** : drailhennou koad. — **A-zoare** : a-feson.

ME GLEV AR MOR O TROUZAL...

Me glev ar mor o trouzal,
Me glev ar ~~mor~~ o krozal.
Brini mor, brini gwenn,
Ganeoc'h pe gelou laouen ?
Brini fall, brini du,
Pe varo ziouganit-hu ?

An aber a youc'h,
Iouh, iouh...
An avel a yud,
Iuh, iuh...

Ar vran a goag hag a ra goap...
Koa, koa, koa..., goap, goap, goap, goap...
Gouel, avel, ha youc'h, ha yud,
Emañ an euz gant an dud...
Kan, o bran, ha kroz, ha kri ;
Emañ ar' reuz war an ti !

Tangi MALEMANGE.
(*Gurvan ar Marc'heg estranjour*, 1923)

CERIOU HA TROIQU-LAVAR

Ziouganit-hu — diougana : diskleria ar pez a zo da zigouezout. — Hu : c'houi. — An euz : ar spont, ar skrij.

PENSE « AN DEUREUGENN »

(BILZIG, II)

Deut e oa Bilzig gant e vreur Yannig hág e vignon Fieg, da ormela ha da veskla war Roc'h Krenn Lokireg... Echu ganto o feskerez, ret e oa dezo, a-benn distrei d'ar porz, gortoz war beg ar Roc'h ken na deufe al lano. Eur martołod, — a veze grét anezañ « Yann-e-benn-e-unan », — a oa o paouez tremen dirazo en e vag, « an Deureugenn », gant Oulierig, e vab.

Bilzig hag an daou gefeleg all a oa eta war beg ar Roc'h Krenn o c'hortoz ar mor da zevel. Lano mat a oa d'ar c'houlz-se. Ar mor a rusté, ha n'eo ket hep eun tammiig serr-galon ma selle Bilzig etrezek Beg-ar-C'hastell. Bremaik Porz-Biliek ne vo nemet eun tarz-mor. Ha Bilzig a zelle Piz ouz an hent a dlee da heuilh betek Beg-ar-C'hastell. Gortoz eur vag all evit mont war he lerc'h !...

Keit ha ma oa evelse toutek ha preder, hag heñ gwelet an Deureugenn, pa oà o tremen dirak pladenn vras Roc'h-an Louet, tapet ha paket gant eun taol-mor, ha taolet war ar garreg : re dost oa deut ouz ar roc'h...

Ar vag gant pep lamm a zave war ar garreg : kreuvet an Deureugenn ! Yann hag e vab o deus galiet sevel war ar roc'h, ha da grial forz o buhez.

Djwar an aod ne oad ket evit kas dezo sikour : an taoliou-mor a frege re rust war ar c'herreg. Neb en dije esêt sikour anezo a vije bet brevet e izili kent kuitat ar bord... Hag an daou baour kér war o beg garreg a grie, a grie, hag an taoliou-mor a strinke o eonenn warno.

— Alo ! paotred, er vag vihan ! eme Bilzig, ha buan-habuan...

An eor er vag.

— Bec'h dei ! souk, paotred !...

Bilzig, azezet war ar bank a-dreñv a bolee hag a levie ar vag er c'hanoliou enk ha striz ma ne frege ket enno ar mor. Hag endro dezo, evel mogeriou, e save ar gwagennou.

— Evez ! evez ! a lavare Bilzig d'e zaou vartolod... Goustad, goustadik, te, Yannig... Alo ! pouez war da roeñv, Fieg !... Evez ! evez !... Alo ! bremañ soukomp, paotred !... Bec'h dei !...

Hag ar vag, a-dreuz an taoliou-mor, a 'ch è etrezek an Deureugenn. War an aod, an dud holl unanet a heuilhe ar vagig vihan, henchet gant tri bugel, e-kreiz eur mor rust ha dirollet.

Yann-e-benn-e-unan en neus o gwelet ive. Endro dezañ ha d'e baotr an taoliou-mor a darz, strinka a reont betek enno. A-barz nebeut e fregint warno, ha neuze, neuze, evito n'eus nemet ar maro...

— Hast afo, Bilzig ! a grie warnañ ar paour kér tad. Hast afo !

— Alo, soukit, paotred !...

Diwisket o devoa o forpañchou. Gleb o roched war o c'hein.

— Soukit, paotred !... Souk !...

Hag ar c'houezenn a ziruilhe diwar o zal en o daoulagad.

— Souk ! Souk !...

Hag an tri bugel a zache a-nerz-o-c'horf war ar roeñvou.

— Souk !...

Diwar an aod e teue ive betek enno kriadennou ar re a oa eno... Hag ar mor a zave, a zave...

Ret da Vilzig mont da ober an dro dindan an avel ; ar mor eno a zo don : dre eno e tostao ouz an daou buñead. An Deureugenn, dizilhet gant pep taol-mor, a zav he zam-mou diframmet war ar beg garreg...

Bilzig a zo dirak ar roc'h.

— Ké da boleat, te, Yannig, hag evez, evez, pa lavaran dit !

Ha tarziou-mor a freg endro dezo : golo i a reont bep gwech an tad hag e vugel...

(Ar pennad-all pelloc'h)

CERIOU HA TROIQU-LAVAR

Pense (pe : puñse) : koll eur vag pe eul lestr. — **Lano** : mare-mor, ar mor o sevel. — **Tarz-mor** : taol-mor, gwa-genn. — **Toutek ha preder** : gwall-nec'hет. — **Frega** : tarza, terri. — **A bolee — poleat** : gg. « godiller ». — **A levie — levia** : blenia eur vag, gant ar stur. — **Roeñv** : gg. « rame ». — **A 'ch è (T.) — a yê (K.), a 'z è (L.)**. — **E forpañchou — porpant** : chupenn. — **Dizilhet** : disman-tret.

11

PENSE « AN DEUREUGENN »

(*kendalc'h*)

— Diwallit, Yann ! a gri Bilzig. Ez an da deurel an eor deoc'h... mar gallit e dapout.

— Pole, pole, pole, Yannig... Azez aze e foñz ar vag, te, Fieg... Pole !... An taol bras zo tremenet... Pole, pole, goustad, goustad... Ho !

Hag e taol an eor war ar garreg.

Eun taol-mor a freg war diaraok ar vag hag a c'holo anezi a zour hag a eonenn. Skañv ar vag, hanter-leuniet en neus anezi evelkent. Kilet he deus gant an taol-mor, ken eo bet darbet dezi mont e-barz, dñe he diadre.

Eus a ziwar an aod, e savas eur griadenn spontus :

— Kollet int ! kollet int !... Pevar bugel hag eur gwaz !...

Hag eus pep kalon e teus eun huanadenn a frealzidigez p'eo bet gwelet ar vag c'hoaz war c'horre an dour.

— Karget eo a zour ! eme uman bennak.

Bilzig a lavaras d'an daou baoñt :

— Dour er-mêz, paotred !... Gant ho potou !...

Hag heñ a grogas er bouteg leun a veskl hag hen tiskargas er mor. Sellet a eure ouz Yann hag ouz Oulierig, o daou war o c'harreg, o krial, gooloet gant pep taol-mor.

— Alo ! alo ! an ormel ive er-mêz !... Taolit dour er-mêz, ha buan-ha-buán !

Bilzig a deuas war diaraok ar vag, ha sach a reas goustadik war ar boz : an eor a oa krog mat er garreg.

— Koll a raimp hon eor ! a vouskomzas ar paotred. N'eus forz, n'eus forz !

Goustad e sach war ar boz.

— Evez, evez, Yann !... Evez, pa vo tremenet an nao-gejou... Evez, evez !

Pa deu eun taol-mor re vrás, Bilzig a laosk e voz gant ar vag, ha goude e sach adarre warni.

— Evez, evez, Yann !...

Houp ! houp ! sachra a-daol war ar boz : diaraok ar

— 23 —

vag a zo war ar garreg. Yann a laka e vab er vag vihan. Heñ, n'eus bet amzer nemet da gregi en he listenn ha bounta n'eus grêt ar vag. An taol-mor a freg war ar vag vihan, met skañv ec'h a, distak diouz ar garreg. Ar vugale a zo goleet a zour ; leuniet eo adarre ar vagig ; evelkent e chom c'hoaz war-c'horre... Met Yann ne c'hall ket sevel enni.

— Dour er-mêz ! dour er-mêz !... pe ec'h aimpt d'ar foñz !

Oulierig a gren, astennet er vag. Bilzig a rank lakât eur gorden dindan diougazell Yann, evit hen delc'her a-hed ar vag. Nebeut goude, gant sikour ar paotred, en deus gallet Yann sevel e-barz. Hag ar paour kêt tad a gouezas ive e foñz ar vag, dinerzet.

Troc'het ar boz gant Bilzig, kollet an eor : n'eus forz, eur wech all e teuor d'o c'hlask.

— Ar roeñvou, paotred ! Roeñvit, paotred, hag e tommo deoc'h ! a lavare Bilzig.

Heñ, war diadre ar vag a bolee a-nerz-e-gorf, hag a vleine ar vag vihan a-dreuz kerrigi treitor Porz-Biliek.

Tremenet ganto Penn-Oges : savetêt int !... Tremenet Beg-ar-Chastell, hag evelse ec'h erruont e Kraouig-an-Enez. Eno e oa eur bern tud ouz o c'hortoz.

Diwar Fañch AL LAY.
(*Bilzig*, embannet e ti Ar Goaziou, Kemper, 1925)

CERIOU HA TROIU-LAVAR

Frealzidigez — **frealzi** : disponta, diankenia. — **Sellet a eure** : sellet a reas. — **Boz** : kordenn o staga an eor ouz ar vag. — **A vouskomzas** — **mouskomz** : komz a vouez izel, evitañ e-unan. — **An nao-gejou** (pe : « **nogejou** », T.) : ar gwagennou bras a zav bep nao daol-mor. — **Listenn** : ggg. « lisse », « plat-bord ». — **Delc'her** : derc'hel, dalg'ha. — **Kerrigi** : kerreg.

12

PAOTRED AR BEZIN-TONN

Ar mor a lamm dreist ar reier,
Ar c'hoabr zo leun a luc'hed,
Kezeg ! er-mêz eus ho kreier !
Kemeromp hor c'hrog, paotred !

An noz a zo yen ha teñval,
Kazarc'h zo gant ar barrou,
Met an avel a c'hall yudal,
Pa vez bezin a-verniou.

Deomp er mor betek ar c'herc'henn,
Ha krogomp holl, a-zoare,
Ma 'z ay dek gwech war an tevenn
Ar c'harr, a-raok ar beure.

An trêz gant ar c'horventennou
A stag ouz hon divesker ;
Ne garomp ket dougen lerou,
Kroc'hen hon eus evel ler !

Met perak ober arveziou ?
Daoust ha n'omp ket tud kalet ?
N'omp ket kizidik ouz ar riou ;
An douar a vezoo teilet.

Ar mor a lamm dreist ar reier,
Ar c'hoabr zo leun a luc'hed,
Kezeg ! er-mêz eus ho kreier !
Kemeromp hor c'hrog, paotred !

Per PRONOST.

(Annaig ; lili ha roz-gouez)

CERIOU HA TROIQU-LAVAR

Ar c'hoabr — **koabr** : koumoul (eur goabrenn : eur gounoullenn). — **Bezin-tonn** : bezin taiolet gant ar mor war an aod, pa vez gwall-amzer (bezin-peñse, bezin-avel, ar gounailhou). — **kazarc'h** : grizilh. — **Barrou** : barradou, taoliou glao hag avel. — **Tevenn** : riblennad tuchenouigoutrêz a gaver a-hed, an aod (L.T.). — **Beure** (L.T.) : mintin. — **Korventennou** : taoliou gwall-amzer. — **Ober arveziou** : ober ardou, ober giziou.

13

EUR GALEDENN A ZEN

Eur gwall dro eo an hini a zigouezas gant Matulin ar Bourc'hiz, ar paotr-bombard, p'edo o tont endro, e-kreiz an noz, diouz eun eured e Sant-Riwall...

Kerzout a r  Matulin, en deñvalijenn, hep gouzout mat awalc'h war be du ez  . Koulskoude, a-benn eur pennad, e klevas eur c'hilhog o kana hag eur c'hi o harzal.

— War an hent mat emaoñ, emeza  deza  e-unan. Anaout a ran mouez F -Du, rak-se ne c'hellan ket beza pell-bras ken diouz Bodenna.

E-kreiz eur waremm en em gavas neuze, war eur wenodenn striz, banal uhel a bep tu dezi. Mont a r  war e bouezig...

A-greiz-holl e kredas deza  en devoa kollet an douar e startijenn dindan e dreid hag e ruilhas, mell-divell, gant eur bern diskourrachou h  mouded, betek deon eur mell toull, deza  daouzek pe bemzek troatad donder.

Abafet gant ar zouez hag ar boan goude eur seurt lamm, n'en devoe ket koulskoude amzer da jom da druezi war e stad reuzeudik. Eur yudadenn euzus a drenergas tost-tre deza  ha ken trubuilhus e oa he c'hlevout ma sklasas e wad en e wazied ha ma 'z eas eur jouadenn dre e gorf a-bez. Kerkent, er penn pella d'an toull, e welas diou c'hlaouenn-dan, tost-tre an eil d'eben, o para warnañ hag evel o tevi e-kreiz an deñvalijenn.

Neuze e kreskas spont ar paour k z Matul'n ha krenienn ar maro a redas en e gerc'henn, evel ma vije bet war-nes da veza sammet gant an Ankou... Mervel a r  e hopadenou e-kreiz e c'hourla henn, ken taget ha ma oa gant ar strafuilh.

En eun taol krenn, e komprenas petra oa en em gavet gantañ hag e pe lec'h e oa kouezet. Bez edo en eur foz hag a oa bet touillet er waremm evit paka bleizi, ha goude beza klevet ar yudadenn c'hlac'harus a voudinelle c'hoaz en e

ziskouarn ha gwelet an diou c'hlaouenn-dan a jomje da drella e zaoulagad, e ouie re vat n'edo ket e-unan er goueleg anezi. Ne oa arvar ebet evitañ : eur bleiz a oa eno. Ma ne oa ket sailhet c'hoaz al loen-gouez warnañ, eo en abeg ma oa bet spontet e-unan moarvat gant an trouz... Met pa welje ar bleiz na oa dirazañ nemet eun den dizifenn, ne jomje ket ar paour kék soner beo e-pad pell.

Tremen a reas ar zoñj-se evel eul luc'hedenn en e spered, ha kerkent e kreskas e gorfad aon...

Kuzet e oa al loar gant ar c'hounmoul, teñval-sac'h e oa an toull, ha glaoigou a rë. Beradou klouar a goueze war ziujod sklaset Matulin, hag a rede penn-da-benn gant e chink : met ne daole evez ebet ouz kement-se.

Bremañ e oa en em voazet daoulagad ar zoner diouz an deñvalijenn, hag e verzjont ar bleiz oc'h ober eur gammé all war-raok, e fri savet uhel gantañ da c'houesa ar c'hig fresk en devoa kavet en eun doare ken iskis.

Kinnig a reas Matulin sempla, gant ar gaouad aon a oa en em zilet en e gere'henn, pa welas e oa en em gavet e eur diweza. Koulskoude ne oa ket spontik-bras ar paotr, hag e soñjas e oa gwelloc'h beza kiger eget beza leue...

Klask a reas e gontell en e c'hodelloù, met, kaer en devoe furchal, n'he c'havas ket. Daoust ha lakêt e oa bet gantañ er zaç'hig lien a oa dale'het gant eul lerennig a-dreuz skoaz en istribilh ouz e gein hag a dalveze dezañ da lakât e vombard hag e añchennou ? Ne gavas ket enni kennebeut ar gontell dianket, met, pa stokas e zorn ouz ar vombard, eur zoñj iskis o treuzi e spered a zigasas eun tammig nerz-kalon en e ene.

Kerkent e lakâs añchenn e venveg etre e vuzellou hag e krogas da zon. Poent e oa dezañ ober eun dra bennak, rak n'edo mui min al loen gouez nemet war-hed eun troatad dioutañ.

Son skiltrus ar vombard, evel eun taol-kurun, a darzas e goueleg an toull ha, re-bar da wagennou ar mor oc'h en em led a war an trêz kompez, en em skignas er-mêz a-us d'ar vro a-bez.

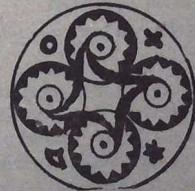
Alvaonet e voe ar bleiz gant eur seurt safar hag, o kredi, emichañs, e oa dirazañ gwasoc'h loen egetañ, e kilas adarre betek penn pella an toull hag en em skoachas eno en eur c'hourdrouz diviñs etre e zent gant ar spont a oa kroget ennañ.

Neuze e wellas eun tammig da Vatulin, hag e reas eun ehan, rak dianalet e oa gant ar bec'h en devoa grêt. Met, o welout e oa sioulêt d'e enebour, e teuas adarre hardisegez d'al loen kriz, hag e kerzas etrezek ar zoner, rûsoc'h eget biskoaz an daoulagad en e Benn. Yudal a rë en eun doare euzus, ha trouz e vouez c'hos hag strafuilhus a lakê holl hekleioi an tolead da dregerni gant he razailh estlammus.

(Ar pennad-all pelloc'h)

CERIOU HA TROIQU-LAVAR

Eur galedenn a zen : eun den kalet ouz ar boan. — **Deon** : strad, foñs, goueleg. — **Abalet** : sebezet, sabatuet. — **A dregernas — tregerni** : tarza. — **Eur jouadenn** : eur gridienn a spont, eur grenadenn a aon. — **A voudinelle — boudinella** : boudal, tintal. — **Da drella — trella** : mezevelli, saouzana. — **Arvar ebet** : sur e oa. — **En abeg** : abalamour. — **E verzjont — merzout** : gwelout. — **Eur gammé** (kammed) : eur paz. — **E c'hodelloù — godell** (L. T.) : chakod (K.). — **Dianket** : kollet. — **Re-bar** : heñvel-mik. — **Alvaonet** : sabatuet, sousez-maro. — **Safar** : trouz bras. — **En eur c'hourdrouz diviñs** : en eur grozal en eun doare fallakr-meurbet. — **Tolead** : kornad-bro.

EUR GALEDENN A ZEN

(*kendalc'h*)

Ar vombard, avat, a zivorfilas adarre, ha neuze kerkent, evel ma yarv an tan pa vez taolet dour warhañ, e tavas ar bleiz gant e yudadennou. Gant holl nerz e skevent e c'houeze Matulin en e venveg, ha kement a imor a lakê da zon, gant an dizesper a oa ouz e vrouda, ma oa e zioujod re-bar da ziou gaol-irvinenn ha ma c'hlizenn ar c'houezenn war e dal.

Soñjal a reas na c'hellje ket padout da ober eur seurt bec'h ken na zavje an heol, hag e teuje kouerien ar vro d'e zioania. Hag, en eun taol-kont, e kreskas e anken. Ar velkoni a oa en e galon en em zilas en e vombard, ha tristidigez e ene a nijas eus genou ar benveg.... Hag e lavare, dibaouez, ar vombard, d'ar re a c'helle he c'hlevout eus o gweleou blot ha tomm :

*Birvi, birvi, birviken,
E Sant-Riwall, e Sant-Riwall,
Birvi, birvi, birviken
E Sant-Riwall ne zonin ken !*

Pa ehanas Matulin, manket e anal dezañ ha fêzet gant ar skuizder, da c'houeza en e vombard, e krogas ar bleiz da yudal gwasoc'h-gwasa ha da dostât adarre ouz ar zoner. Ha dioustu ar benveg pennfollet, gwad ar bombarder o tivera dioutañ, a strewas a-nevez en noz teñval an holl doniou a ouie he mestr.

Betek ar mintin e padas ar c'hoari-ze. Bep eil tro e sone Matulin hag e yude al loen-gouez. War-hed eun hanter-leo tro-war-dro d'an toull e oa dihunet ha spontet an holl. Den ne grede sevel er-mêz eus e wele da vont da welout petra a oa a nevez, hag ar chas hag ar c'hlilhejen, kroget aon enno iveau, a jome motet ha mut.

Son a reas div eur, teir eur, peder eur e tour iliz Sant-Riwall, ha bep eil tro, en eur vont war zistera bep gwech evit gwir, e kendalc'h yudadennou ar bleiz ha mouez ar vombard da skigna ar strafuillh er c'hériou tro-war-dro.

Klevet e voe holl doniou-dañs ar vro : gavotenn, jabadao, bal-a-zaou, ha me oar-me... Ha ton *Son ar Serjant-Major, hini Metig, va c'harantez, hini Apollon ha Merkurius, hini Gwerz Santez Jenovefa a Vrabant ha...* n'ouzon ket pet all e'hoaz.

Dont a reas iveau, gant ar vombard, ton kanaouenn paotred ar menez :

*E Pont-Keryao zo deliou fao
A zo ledan, ledan, ledan,
E Pont-Keryao zo deliou fao
A zo ledan ha tanao.*

*E Pont-Keryao zo deliou fao
A zo toullet ha didoullet,
E Pont-Keryao zo deliou fao
A zo toullet gant ar glao.*

Met wardro pemp eur diouz ar mintin e tavas krenn ar zafar, rak ken sempl e oa êt ar zoner hag ar bleiz ma kouezjont o-daou a-stok o'horf war an douar.

Pa zigoras Matulin e zaoulagad e welas edo gourvezet er waremm war eur vriad banal. Kalz tud a oa endro dezañ, hag anaout a reas e wreg, e vugale hag e vignoned eus Bodenna, Penn-ar-Waremmig hag ar c'hériou all a dro-war-dro. E-harz e dreid edo astennet ar bleiz, reut ha difiñv. N'eo ket huñvreal en devoa grêt, eta !

Ar gwel hepken eus al loen milliget a reas dezañ ober eul lamm gant ar spont ha, dioustu, e klaskas tec'hout kuit. Met Yann ar Gall, ar paotr-biniou, hag en em gave eno iveau gant ar re-all, a lavaras d'ar paour kér Matulin, ken distronket e dammig dremm hag hini eun den maro war ar varskañ :

— Bez dienkrez bremañ, va faotr ! Gwelloc'h out da dalout ouz ar spont eget eur bleiz. Da walc'h a nec'h ac'h eus bet, ha, koulskoude, out chomet beo, e-lec'h al loenmañ a zo maro gant e gorfad aon !

Diwar Yeun Ar Go.
(Eur galedenn a zen, e Gwalarn, 1939)

CERIOU HA TROIU-LAVAR

A zivorfilas — **divorfila** : dihuni, staga da vont endro. — **Skevent** : gg. « poumons ». — **Ouz e vrouda** — **brouda** : flemma, pika. — **Ma c'hlizenne** — **glizenni** : glebia evel dindan ar gliz ; c'houezi. — **Kouerien** — **kouer** : labourerdouar. — **Fêzet**, pe : **fêz** : skuiz-maro. — **Ar c'hilheien** (L. K.) : ar **c'hegi** (T.), ar **c'hejer** (K.) — meur a **gilhog**, a **gog**. — **Motet** : difiniv. — **E tavas** — **tevel** : chom peoc'h, digomz. — **Hunvreal** : sore'henni. — **Distronket e dammig dremm** : drouklivet, glas liou e fas. — **Dienkrez** : hep enkrez, dinec'h. — **Da dalout** — **talout** : derc'hel penn.

TAOLENN

1. EURED AL LAOUENANIG (<i>dastumet gant H. Guillerm</i>)	1
2. AR SKOURJEZ (<i>K. Jezegou</i>)	3
3. GLAO-GOANV (<i>M. Glanndour</i>)	5
4. YANN AL LAER (<i>K. Jezegou</i>)	8
5. AR GOURIZ PLOUZ (<i>E. Kerinek</i>)	10
6. ALANIG AL LOUARN (<i>P. Proux</i>)	13
7. C'HOARIOU AR VUGALE EN TI (<i>F. al Lay</i>)	14
8. WAR AR VICHER (<i>L. ar Floc'h</i>)	16
9. ME GLEV AR MOR O TROUZAL... (<i>T. Malemanche</i>)	18
10. PENSE « AN DEUREUGENN » (<i>F. al Lay</i>)	20
11. PENSE « AN DEUREUGENN » (<i>kendalc'h</i>)	22
12. PAOTRED AR BEZIN-TONN (<i>P. Pronost</i>)	24
13. EUR GALEDENN A ZEN (<i>Y. ar Go</i>)	25
14. EUR GALEDENN A ZEN (<i>kendalc'h</i>)	28

DASTUMADENN

SKOL AR BREZONEG

embannet evit kelennadurez ar brezoneg er skolioù

i. DAOU-UGENT PENNAD-LENN e brezoneg

dastumet gant A. KERAVEL.

Lore da veza implijet el Liseou, Skolajou ha Skoliou-Mistri, ennañ eur dibab lennaduriou, gant eun daolenn verr al Lennegzh reneack ha notennou diwar-henn ar skrivagnerien. — E brezoneg kom-dileon.

(*Al leor-mañ a zo da veza embannet a-nevez, gant studioudennou ha deveriou da heul ar pennadou.*)

ii. EUN DORNADIG LENNADURIOU

Leorig kenta eun dastumadenn da dalvezout evit skolioù an Derezh kenta.

III. War folennou distag :

- a) *Az gedour* (Kalloch') ; — *Eur gwall ruilher* (Kerrien) ; — *Ar wezenn dilh* (al Lay) ; — *Son ar c'hemener* (ar Garreg).
- b) *An torrer-mein* (Riou).
- c) *Nevez ar Morgazed* (al Lay) ; — *Kimiad ar Zoudard yaouank* (Pnoux) ; — *Gwelidigez Del* (Malemanche) ; — *Litanou an diaoul* (Riou).
- d) *Quelques conseils pour lire le breton.*

DA VEZA EMBANNET :

1. *L'apprentissage de la lecture du breton*
(eil leorig dastumadenn *Skol ar brezoneg*).
2. *Kanaouennou brezonek evit ar skolioù*
(trede leorig an dastumadenn).
3. *Précis de Grammaire bretonne*,
gant A. LE MERCIER.
4. *La Littérature bretonne au XIXe siècle*
(auteurs et textes), gant P.-M. MEVEL hag A. KERAVEL.

SKOL AR BREZONEG : Ar Falz, B.P. 19, Brest. C.C.P. 430.20, Rennes

